Latvijas Republika
Ekonomikas ministrija

Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. septembra Direktīvas Nr. 2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

Rīga, 2011

EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

Satura rādītājs

Ievads ... 3

1. Normatīvie akti ... 3

1.1. Elektroenerģijas tirgus likums ... 3

1.1.1. Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 262 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamos energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību" ... 5

1.1.2. Ministru kabineta 2009. gada 10. marta noteikumi Nr. 221 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu un cenu noteikšanu, ražojot elektroenerģiju koģenerācijā" ... 6

1.2. Likums „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" ... 6

1.3. Normatīvo aktu projekti ... 7

2. Politikas rezultāti, darbības rezultāti un rezultatīvie rādītāji to sasniegšanai ... 8

2.1. Pašnodrošinājums ... 8

2.2. Enerģētikas un vides kvalitāte ... 11

2.3. Elektroenerģija, kas saražota no atjaunojamiem energoresursiem ... 12

3. Atbalsta shēmas elektroenerģijas ražošanai, izmantojot atjaunojamos energoresursus ... 18

3.1.Obligātā elektroenerģijas iepirkuma īstenošana ... 18

3.2. Investīciju atbalsts ... 22

Secinājumi ... 27

Pielikums ... 28

Abreviatūru saraksts un skaidrojumi ... 30

Ievads

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. septembra Direktīvu 2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktu dalībvalstis līdz 2003. gada 27. oktobrim un pēc tam ik pēc diviem gadiem publicē ziņojumu, kurā ietverta valsts orientējošo mērķu sasniegšanas gaitas analīze, ņemot vērā jo īpaši klimata faktorus, kas varētu būt ietekmējuši šo mērķu sasniegšanu, un kurā norādīts, kādā mērā veiktie pasākumi ir saderīgi ar valsts saistībām klimata pārmaiņu sakarā.

Saskaņā ar spēkā esošajiem Latvijas Republikas vidēja termiņa enerģētikas politikas plānošanas dokumentiem (Enerģētikas attīstības pamatnostādnes 2007. – 2016. gadam, Latvijas Atjaunojamo energoresursu izmantošanas pamatnostādnes 2006. – 2013. gadam, Biogāzes ražošanas un izmantošanas attīstības programma 2007. – 2011. gadam) atjaunojamo energoresursu (turpmāk – AER) īpatsvara palielināšana kopējā energobilancē tiek saistīta ar šādiem galvenajiem mērķiem:

1. Palielināt AER īpatsvaru kopējā Latvijas energobilancē;
2. Veicināt Latvijas enerģijas apgādes drošību;
3. Ilgtermiņā nodrošināt AER ieguldījumu siltumnīcas efekta gāzu (turpmāk – SEG) emisiju samazināšanā.

1. Normatīvie akti

Latvijā AER izmantošanu elektroenerģijas ražošanai regulē Enerģētikas likums, Elektroenerģijas tirgus likums un saskaņā ar to izdotie Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 262 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamos energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 262) un Ministru kabineta 2009. gada 10. marta noteikumi Nr. 221 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu un cenu noteikšanu, ražojot elektroenerģiju koģenerācijā" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 221) , kā arī likums "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" un saskaņā ar to izdotie Ministru kabineta noteikumi.

Uz elektroenerģijas ražošanu, izmantojot AER, attiecas arī vispārējie normatīvie akti, kas regulē komercdarbību un darījumus, piemēram, Komerclikums, Civillikums, Darba likums, ka arī vides aizsardzību un būvniecību reglamentējošie normatīvie akti.

1.1. Elektroenerģijas tirgus likums

Elektroenerģijas tirgus likumā ir iekļautas tiesību normas, kas izriet no sekojošām Eiropas Savienības (turpmāk – ES) direktīvām:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. septembra direktīvas 2001/77/EK par tādas elektroenerģijas izmantošanas veicināšanu iekšējā tirgū, kas saražota, izmantojot atjaunojamos enerģijas avotus (turpmāk – Direktīva 2001/77/EK);

2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. jūnija direktīvas 2003/54/EK par elektroenerģijas tirgus kopīgiem noteikumiem un direktīvas 96/92/EK atcelšanu;

3) Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 11. februāra direktīvas 2004/8/EK par koģenerācijas, kas balstīta uz lietderīgā siltuma pieprasījumu, veicināšanu iekšējā enerģijas tirgū un grozījumu direktīvā 92/42/EEK (turpmāk – Direktīva 2004/8/EK);

4) Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. janvāra direktīvas 2005/89/EK par pasākumiem, lai nodrošinātu elektroapgādes drošumu un ieguldījumus infrastruktūrā;

5) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija direktīvas 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par direktīvas 2003/54/EK atcelšanu;

6) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa direktīvas 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK (turpmāk – Direktīva 2009/28/EK).

Elektroenerģijas tirgus likums ir pieņemts 2005. gada 5. maijā. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 29. panta otro daļu noteikta daļa no visu Latvijas elektroenerģijas galalietotāju kopējā patēriņa ir obligāti nosedzama ar elektroenerģiju, kas ražota, izmantojot AER. Saskaņā ar Direktīvu 2001/77/EK 2010. gadā elektroenerģijas, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem, procentuālajam īpatsvaram kopējā elektroenerģijas patēriņā Latvijā jāsasniedz 49,3%. Latvijas indikatīvais mērķis, kas sasniedzams līdz 2010. gada 31. decembrim, ir noteikts Enerģētikas attīstības pamatnostādnēm 2007. – 2016. gadam, kā arī nostiprināts Elektroenerģijas tirgus likumā. 2010. gadā elektroenerģijas, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem, procentuālais īpatsvars bruto nacionālajā elektroenerģijas patēriņā bija 48,5%, par 0,8% atpaliekot no Direktīvā 2001/77/EK noteiktā.

Saskaņā ar Direktīvas 2009/28/EK I pielikuma A daļu Latvijas vispārējais obligātais mērķis, ir palielināt no AER saražotās enerģijas īpatsvaru no 32,6% 2005.gadā līdz 40% 2020.gadā enerģijas bruto galapatēriņā. Lai sasniegtu izvirzīto mērķi Latvijai ir nepieciešams attīstīt un regulāri izvērtēt nacionālo AER īpatsvara enerģijas gala patēriņā veicināšanas politiku.

Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 29. panta otro, ceturto un piekto daļu un 29.[1] panta otro un piekto daļu, attiecībā uz elektroenerģijas ražošanu,

EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

izmantojot atjaunojamos energoresursus, Ministru kabinets (turpmāk – MK) nosaka kvalifikācijas kritērijus, lai ražotājs iegūtu tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros un kritērijus, saskaņā ar kuriem ražotājs, kas elektroenerģiju ražo elektrostacijās ar uzstādīto elektrisko jaudu virs 1 MW, izmantojot biomasu vai biogāzi, var iegūt tiesības saņemt garantētu maksu par elektrostacijā uzstādīto elektrisko jaudu.

Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 28. panta otro un septīto daļu un 28.[1] panta otro un piekto daļu attiecībā uz elektroenerģijas ražošanu koģenerācijas procesā, MK nosaka kritērijus, pēc kādiem tiek kvalificētas koģenerācijas elektrostacijas, lai tās iegūtu tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros vai saņemt garantētu maksu par koģenerācijas stacijā uzstādīto elektrisko jaudu.

1.1.1. Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 262 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamos energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību"

Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 29. panta otro, ceturto un piekto daļu, kā arī 29.[1] panta otro un piekto daļu MK noteikumi Nr. 262, kas ietver nosacījumus tiesību iegūšanai pārdot no atjaunojamiem energoresursiem saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros.[1]

MK noteikumos Nr. 262 iekļautas tiesību normas, kas izriet no Direktīvas 2001/77/EK.

MK noteikumi Nr. 262 nosaka:

- nosacījumus elektroenerģijas ražošanai, izmantojot AER;
- kritērijus, saskaņā ar kuriem ražotājs, kas elektroenerģiju ražo, izmantojot AER, var iegūt tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligāti iepērkamā elektroenerģijas apjoma veidā;
- kritērijus, saskaņā ar kuriem ražotājs, kas elektroenerģiju ražo elektrostacijās ar uzstādīto elektrisko jaudu virs 1 MW, izmantojot biomasu vai biogāzi, var iegūt tiesības saņemt garantētu maksu par elektrostacijā uzstādīto elektrisko jaudu;
- no AER saražotās elektroenerģijas obligāti iepērkamā apjoma noteikšanas, īstenošanas un uzraudzības kārtību;
- kāda Latvijas elektroenerģijas galalietotāju kopējā patēriņa daļa, nosakot to katram AER veidam, ir obligāti nosedzama ar elektroenerģiju, kas ražota, izmantojot AER;
- no AER saražotās elektroenerģijas cenas noteikšanas kārtību atkarībā no AER veida;

---

[1] MK noteikumi Nr. 262 aizstāj 2009. gada 24. februāra MK noteikumus Nr.198 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamos energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību".
EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

- kārtību, kādā var atteikties no tiesībām pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros;
- no AER saražotās elektroenerģijas izcelsmes apliecinājuma saņemšanas kārtību;
- pasākumus, lai veicinātu elektroenerģijas ražošanu no biomasas;
- pilnvaroto institūciju, kas izsniedz no AER saražotās elektroenerģijas izcelsmes apliecinājumu;
- kārtību, kādā nosakāma garantētā maksa par elektrostacijā uzstādīto elektrisko jaudu, kā arī tās uzraudzības un samaksas kārtību un apmēru;
- kārtību, kādā komersants var atteikties no tiesībām saņemt garantētu maksu par elektrostacijā uzstādīto elektrisko jaudu.

1.1.2. Ministru kabineta 2009. gada 10. marta noteikumi Nr. 221 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu un cenu noteikšanu, ražojot elektroenerģiju koģenerācijā"

Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 28. panta otro un septīto daļu un 28.[1] panta otro un piekto daļu ir izdoti un ir spēkā MK noteikumi Nr. 221, kas regulē koģenerācijas procesā saražotas elektroenerģijas obligāto iepirkumu par noteiktu cenu, kā arī tiesības saņemt garantētu maksu par koģenerācijas elektrostacijā uzstādīto elektrisko jaudu.[2]

MK noteikumos Nr. 221 iekļautas tiesību normas, kas izriet no Direktīvas 2004/8/EK.

No 2010. gada 1. novembra pretendēt uz tiesību iegūšanu pārdot koģenerācijā saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros vai garantētas maksas saņemšanai par uzstādīto elektrisko jaudu saskaņā 2009. gada 10. marta noteikumiem Nr. 221 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu un cenu noteikšanu, ražojot elektroenerģiju koģenerācijā" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 221) var tikai komersanti, kuri elektroenerģijas ražošanai izmanto vai plāno izmantot AER.

1.2. Likums „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem"

Likums "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" nosaka, ka valsts regulē sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu kā komercdarbību enerģētikas nozarē.

Pamatojoties uz likumu "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem", Ministru kabinets 2009. gada 27. oktobrī ir pieņēmis noteikumus Nr. 1227 „Noteikumi par regulējamiem sabiedrisko pakalpojumu veidiem", citu starpā nosakot, ka elektroenerģijas apgādē ir nepieciešams regulēt elektroenerģijas

---

[2] MK noteikumi Nr. 221 aizstāj 2006.gada 6.novembra Ministru kabineta noteikumus Nr. 921 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu koģenerācijā".
EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

ražošanu elektrostacijās, kuru uzstādītā elektriskā jauda ir lielāka par vienu megavatu.

1.3. Normatīvo aktu projekti

2009. un 2010. gadā izstrādāti vairāki svarīgi normatīvo aktu projekti, nolūkā veicināt AER izmantošanu gan elektroenerģijas ražošanā un izmantošanā, gan siltumapgādē.

Ekonomikas ministrija 2009. gadā, ņemot vērā ES klimata un enerģētikas tiesību aktu paketes Direktīvā 2009/28/EK, kas ietver juridiski saistošus mērķus, noteikto, uzsāka darbu pie tās ieviešanas. 2011. gada 20. jūlijā spēkā stājās Ministru kabineta 2011. gada 5. jūlija noteikumi Nr. 545 „Noteikumi par biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo ilgtspējas kritērijiem, to ieviešanas mehānismu un uzraudzības un kontroles kārtību", 2011. gada 11. augustā spēkā stājās grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā. Likumprojekts „Atjaunojamās enerģijas likums" 2011. gada 9. jūnijā izskatīts Saeimā 1. lasījumā, kā arī 2011. gada 22. septembrī Saeimā 3. lasījumā pieņemts likumprojekts „Grozījumi Enerģētikas likumā", kas stājies spēkā 2011. gada 26. oktobrī.

Likumprojekts „Atjaunojamās enerģijas likums" izstrādāts, izvērtējot nepieciešamību atbalstīt enerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem, veicinot to izmantošanu, ko nosaka Direktīva 2009/28/EK un, ņemot vērā 2009.gada 17.jūnijā Baltijas reģiona valdību vadītāju, tai skaitā trīs Baltijas valstu valdību vadītāju parakstīto un Eiropas Komisijas apstiprināto memorandu „Saprašanās memorands par Baltijas enerģētikas tirgus ieviešanas plānu" (*BEMIP - Baltic Energy Market Interconnection Plan*), kas balstīts uz visā Baltijā vienotiem elektroenerģijas tirgus principiem.

Latvijas vidēja termiņa enerģētikas politikas plānošanas dokumentos un normatīvajos aktos ir nostiprināti mērķi **elektroenerģijas, kas ražota no AER, procentuālajam īpatsvaram bruto nacionālajā elektroenerģijas patēriņā**, taču nepieciešams izveidot vienotu stratēģiju Latvijā, lai būtu iespējama to prasību izpilde un mērķu sasniegšana, ko paredz Direktīva 2009/28/EK. 2011. gadā uzsākts darbs pie enerģētikas nozares ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumenta 2030. gadam izstrādes, un tā izstrādes procesā tiks izvērtētas iespējas palielināt elektroenerģijas, kas ražota izmantojot atjaunojamos energoresursus, īpatsvaru bruto nacionālajā elektroenerģijas patēriņā.

2. Politikas rezultāti, darbības rezultāti un rezultatīvie rādītāji to sasniegšanai

Šobrīd AER ieņem nozīmīgu vietu Latvijas primāro energoresursu bilancē. Galvenie AER, kas tiek plaši izmantoti, ir koksne un hidroresursi, mazākā apjomā – arī vēja enerģija, salmi, biogāze un saules enerģija.

2.1. Pašnodrošinājums

Viens no noteiktajiem nozares vispārējiem indikatoriem ir pašnodrošinājums ar primārajiem resursiem, un šobrīd Latvijas primāro resursu piegādē dominē trīs energoresursu veidi, kas aizņem apmēram vienādas daļas – naftas produkti (galvenokārt benzīns un dīzeļdegviela), dabasgāze un koksne. Kopējo enerģijas galapatēriņu Latvijā nodrošina vietējie enerģijas resursi un primāro resursu plūsmas no Krievijas, NVS valstīm, kā arī Baltijas, ES un citām pasaules valstīm. Latvija, tāpat kā daudzas citas ES valstis, ir atkarīga no primāro resursu importa. Ņemot vērā ekonomiskās aktivitātes samazināšanos Latvijā, 2008. un 2009. gadā ir notikusi patēriņa samazināšanās.

Enerģētikas attīstības pamatnostādnēs 2007. – 2016. gadam noteikts, ka primāro energoresursu izmantošanas struktūrā pašnodrošinājumam jābūt vismaz 36 – 37% līmenī. Resursu plūsmu sadalījums 2010. gadā norāda uz relatīvi augsto Latvijas atkarību no importa piegādēm – 33,5 % (skat. 1. att.) no kopējā patēriņa tiek nodrošināti ar vietējiem resursiem, kas ir par 5,2 procentu punktiem augstāks salīdzinājumā ar 2008. gadu. Iepriekšējos gados zemais pašnodrošinājuma līmenis attiecībā pret plānoto bija saistīts ar izmaiņām aprēķinu metodikā, saskaņā ar kuru tika pārrēķināti malkas, koksnes atlikumu un šķeldas koeficienti, kas izmantojami kurināmās koksnes veidu pārrēķinam teradžoulos. Atbilstoši šiem koeficientiem tika veikts arī kurināmās koksnes laika rindu pārrēķins. Kā rezultātā primāro energoresursu izmantošanas struktūrā ir jāsaglabā pašnodrošinājumu Latvijas primāro energoresursu patēriņā atbilstoši pārrēķinam - **32,7%–33,6%** līmenī, kas 2009. gadā tika sasniegts. Savukārt 2010.gadā pašnodrošinājuma līmenis bija 33,5% apmērā.

2010. gadā Latvijas kopējais primāro energoresursu patēriņš bija 200,5 PJ, kas ir par 28% augstāks salīdzinājumā ar 2000. gada kopējo primāro energoresursu patēriņu, bet nav pārsniedzis 2007. gada patēriņu 204,6 PJ apjomā.

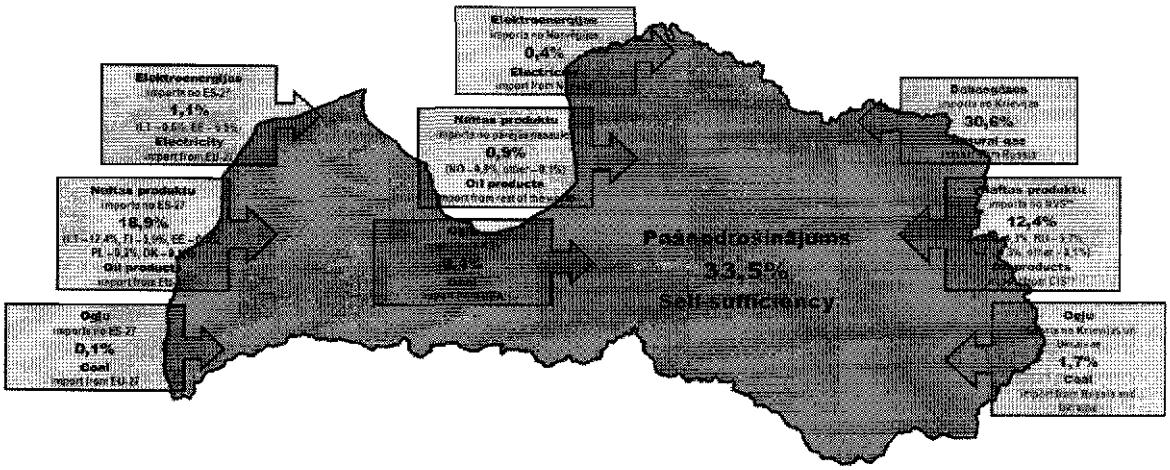

** Neatkarīgo Valstu Sadraudzība / Commonwealth of Independent States

1.attēls. Primāro enerģijas resursu plūsmu sadalījums 2010. gadā[3]

Atjaunojamās enerģijas īpatsvars Latvijas kopējā enerģijas bruto galapatēriņā tradicionāli ir bijis nozīmīgs, 2007. gadā sasniedzot 29,6%, 2008. gadā 29,8%, 2009. gadā 34,3% un 2010. gadā 32,5% no kopējā enerģijas bruto galapatēriņa saskaņā ar Direktīvā 2009/28/EK noteikto aprēķina metodiku. Straujais enerģijas galapatēriņa samazinājums nenodrošina vienmērīgu atjaunojamās enerģijas īpatsvara pieaugumu kopējā enerģijas bruto galapatēriņā, tādejādi, ietekmējot arī procentuālo īpatsvaru bruto nacionālajā elektroenerģijas patēriņā.

Zemāk esošajā 1.tabulā ir redzami dati par kurināmās koksnes ražošanas un patēriņa apjomiem laika posmā no 2008. līdz 2010. gadam. Redzams, ka kopš 2008. gada ir palielinājušies kurināmās koksnes ražošanas un patēriņa pārveidošanas sektorā un galapatēriņa apjomi, t.sk. visu kurināmās koksnes veidu apjomi. Vislielākais kurināmās koksnes pieaugums ir rūpniecībā.

1.tabula

Kurināmā koksne (tūkst. cieš. m^3)[4]

	Kurināmās koksnes ražošana			**Kurināmās koksnes patēriņš pārveidošanas sektorā un galapatēriņš**		
	2008	**2009**	**2010**	**2008**	**2009**	**2010**
Kopā tai skaitā:	**8307**	**9708**	**9551**	**6621**	**7563**	**7329**
malka	5413	6226	5868	4880	5426	5073
koksnes atlikumi	989	1206	1106	915	1147	1169
kurināmās	1324	1478	1631	784	954	1011

[3] Primāro enerģijas resursu plūsmas sadalījums starp reģioniem aprēķināts, izmantojot Eurostat (External trade) datu bāzi.

[4] Centrālā statistikas pārvalde

EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

šķeldas						
koksnes briketes	41	46	66	20	17	31
koksnes granulas	540	751	880	23	19	45

Ņemot vērā ekonomisko krīzi un tās radītās sekas, Latvijas Republikas elektroenerģijas pārvades sistēmas operators AS „Augstsprieguma tīkls" (turpmāk – PSO), sastādot ikgadējo novērtējuma ziņojumu par 2010. gadu, salīdzinot ar iepriekšējo gadu ziņojumiem, kas sagatavoti atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 25.aprīļa noteikumiem Nr.322 „Noteikumi par pārvades sistēmas operatora ikgadējo novērtējuma ziņojumu" ir koriģējis elektroenerģijas patēriņa un slodzes prognozes (skat. 2. un 3.att.). Elektroenerģijas patēriņa iepriekšējās prognozes balstījās uz pieņēmumu, ka iekšzemes kopprodukta (turpmāk – IKP) pieaugums vidējā periodā (tika apskatīts 2010. gads) būs 8% robežās, bet ilgtermiņā (2030. gads) – 5% apmērā.[5] Šobrīd IKP ir ievērojami krities un nav gaidāms, ka tas tuvākajā laikā varētu strauji pieaugt. Protams, pašreiz Latvijas rūpniecība nav izteikti energoietilpīga, tādēļ relatīvi liela un energoietilpīga uzņēmuma biznesa uzsākšana var ietekmēt pieprasījumu.

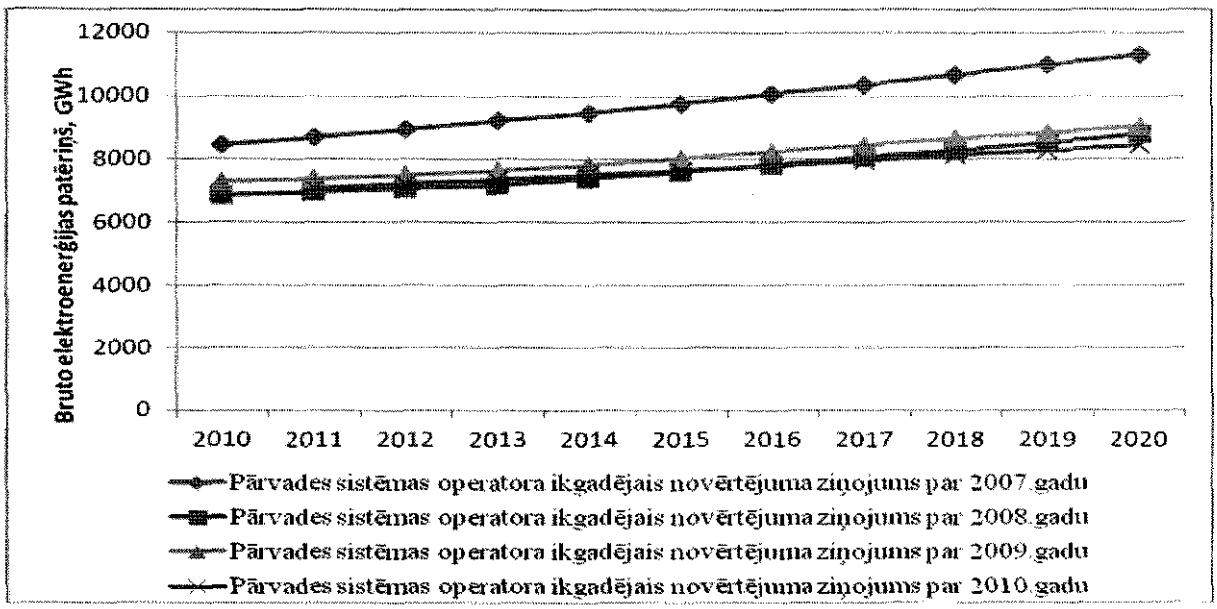

2.attēls. Bruto elektroenerģijas patēriņa prognoze, GWh[6]

[5] Pārvades sistēmas operatora AS „Augstsprieguma tīkls" ikgadējais novērtējuma ziņojums par 2008.gadu, http://www.latvenergo.lv/pls/portal/docs/PAGE/CORPORATEPAGES/AST/LATVIAN/FILES/CITI/PSO_zinojums_2008.pdf

[6] Pārvades sistēmas operatora AS „Augstsprieguma tīkls" ikgadējais novērtējuma ziņojums par 2007., 2008., 2009. un 2010.gadu, http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=30175
EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

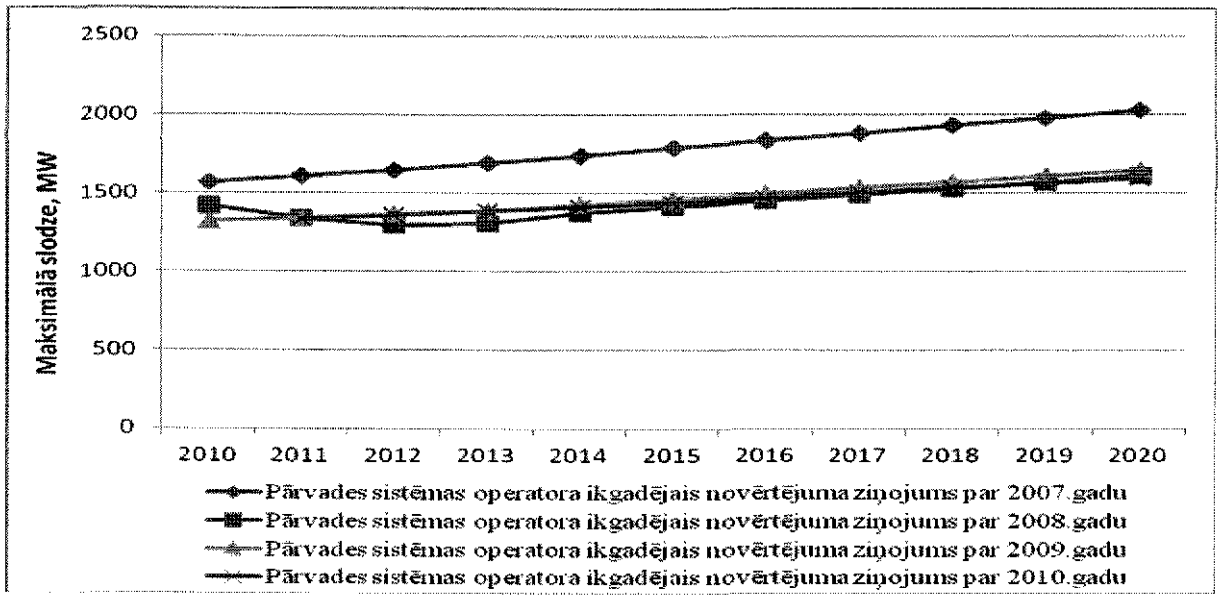

3.attēls. Maksimālās slodzes prognoze, MW [7]

2.2. Enerģētikas un vides kvalitāte

Valsts ekonomiskās attīstības iespējas un konkurētspēju nosaka arī enerģijas apgādes sistēmas stāvoklis, tās darbības efektivitāte un apgādes drošums. Ekonomikas, enerģētikas un vides kvalitātes mijiedarbība ir ļoti cieša, ko ilustrē arī Latvijas attīstības tendences pēdējos 20 gados (skat. 4. att.).

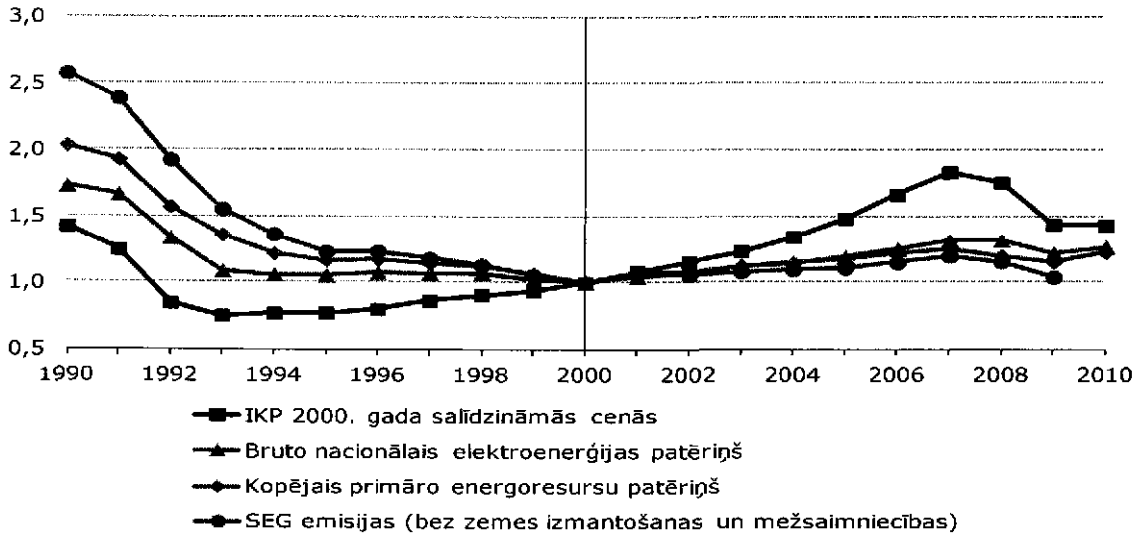

4. attēls. Enerģētikas, ekonomikas un vides kvalitātes rādītāju mijiedarbība Latvijā* [8]

Attēlotās IKP, primāro resursu patēriņa, elektroenerģijas patēriņa un SEG emisiju izmaiņas pa gadiem uzskatāmi parāda ciešo mijiedarbību starp trīs svarīgām dimensijām – ekonomiku, enerģētiku un vidi. 4.attēlā SEG emisijas

[7] Pārvades sistēmas operatora AS „Augstsprieguma tīkls" ikgadējais novērtējuma ziņojums par 2007., 2008., 2009. un 2010.gadu, http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=30175

* Atskaites punkts ir 2000. gads, kurā visiem attēlotajiem rādītājiem relatīvā vērtība ir 1

[8] Avots: Ekonomikas ministrija

EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

tiek norādītas saskaņā ar jaunāko SEG inventarizāciju, t.i., līdz 2009.gadam ieskaitot.

Klimata pārmaiņu samazināšanas pasākumi, kas veicami enerģētikas jomā, jau pašlaik tiek iekļauti enerģētikas nozares politikas plānošanas dokumentos un normatīvajos aktos, kas arī turpmāk saglabās nozīmīgu lomu. Latvijas Republika pilda Kioto protokolā noteiktās emisiju samazināšanas saistības, tomēr, ņemot vērā Klimata un enerģētikas paketē Latvijai noteiktās emisiju samazināšanas saistības līdz 2020.gadam, ir nepieciešama jaunu pasākumu īstenošana.

2.3. Elektroenerģija, kas saražota no atjaunojamiem energoresursiem

Elektroenerģijas patēriņa struktūras AER segmentu veido mazās hidroelektrostacijas, vēja elektrostacijas, biogāzes elektrostacijas un biomasas elektrostacijas, kā arī AER izmantojošas koģenerācijas stacijas. Ņemot vērā normalizēto hidroenerģiju un vēja enerģiju, atjaunojamās enerģijas procentuālais īpatsvars bruto nacionālajā elektroenerģijas patēriņā 2010. gadā sastādīja 42,1% un šeit lielāko daļu, gandrīz 94%, nodrošināja lielās hidroelektrostacijas, bet atlikušo daļu nodrošināja mazās hidroelektrostacijas, vēja elektrostacijas, biogāzes elektrostacijas, biomasas elektrostacijas un AER izmantojošas koģenerācijas stacijas.

Latvijas bruto elektroenerģijas patēriņā 2010. gadā, salīdzinot ar 2009. gadu, AER izmantojošas koģenerācijas staciju daļa pieaugusi par 0,2 procentu punktiem no 0,6% līdz 0,8%, tajā pašā laikā vēja elektrostacijām saglabājot nemainīgu pozīciju – 0,7% (skat. 2. tab.).

2.tabula

Elektroenerģijas daļa Latvijas bruto elektroenerģijas patēriņā, kas ražota no AER (%)[9]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Elektroenerģijas daļa, kas ražota no AER (mērķis 2010.gadā – 49,3%)	**48,4**	**37,7**	**36,4**	**41,2**	**49,2**	**48,5**
Lielās hidroelektrostacijas	46,3	35,9	34,3	39,0	46,9	**45,9**
AER izmantojošas koģenerācijas stacijas	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6	**0,8**
Mazās hidroelektrostacijas	0,9	0,5	0,9	0,9	0,9	**1,0**
Vēja elektrostacijas	0,7	0,6	0,7	0,8	0,7	**0,7**

[9] Avots: Ekonomikas ministrija
EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

Kopējā saražotā elektroenerģija no AER 2009. gadā bija 3555 GWh, savukārt 2010. gadā — 3635 GWh. Detalizētākā veidā 2010.gadā saražotā elektroenerģija no AER pa veidiem apskatāma 3.tabulā, savukārt uzstādītās elektriskās jaudas pieaugums Latvijā 2009. un 2010. gadā apskatāms 4. tabulā.

3.tabula

Saražotā elektroenerģija no atjaunojamajiem energoresursiem, GWh[10]

	2009	2010
Hidroelektrostacijas kopā	3457	3520
Hidroelektrostacijas < 1 MW	60	70
Hidroelektrostacijas 1 MW<=elektriskā jauda<=10 MW	6	6
Hidroelektrostacijas >10 MW	3391	3444
Vēja elektrostacijas	50	49
Biomasas elektrostacijas	4	9
Biogāzes elektrostacijas kopā	44	57
Atkritumu poligonu gāzes, citas biogāzes elektrostacijas	35	46
Noteküdeņu dūņu gāzes elektrostacijas	9	11
Kopā	3555	3635
% daļa	**49,2**	**48,5**

4.tabula

Elektriskā jauda, MW[11]

	2009	2010
Hidroelektrostacijas kopā	1536	1576
Hidroelektrostacijas < 1 MW	24	25
Hidroelektrostacijas 1 MW<=elektriskā jauda<=10 MW	1	1
Hidroelektrostacijas >10 MW	1511	1550
Vēja elektrostacijas	29	30
Biomasas elektrostacijas	2	5
Biogāzes elektrostacijas kopā	8	11
Atkritumu poligonu gāzes, citas biogāzes elektrostacijas	7	10
Noteküdeņu dūņu gāzes elektrostacijas	1	1
Kopā	**1583**	**1633**

Laikā no 2008. gada līdz 2010. gadam uzstādītas 16 jaunas vēja elektrostacijas, 9 jaunas biogāzes elektrostacijas un 1 jauna biomasas stacija. 2009. gadā Latvijas Republikas publiskā tirgotāja AS „Latvenergo" iepirktais

[10] Centrālā statistikas pārvalde

[11] Centrālā statistikas pārvalde

EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

elektroenerģijas apjoms, kas iepirkts obligātā iepirkuma ietvaros, ir attēlots 5. attēlā.

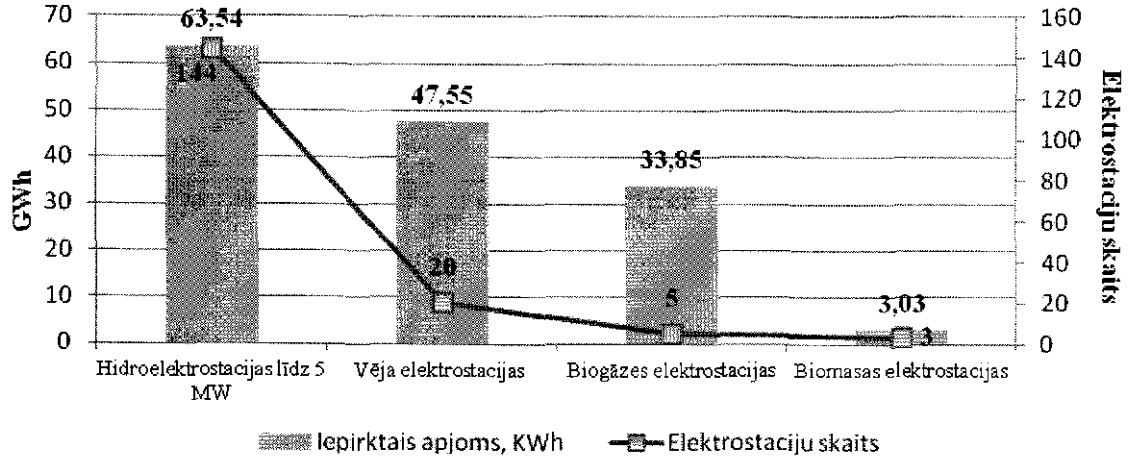

5.attēls. Publiskam tirgotājam 2009.gadā pārdotās elektroenerģijas apjoms, kas saražots no AER, GWh

2010. gadā Latvijas Republikas publiskā tirgotāja AS „Latvenergo" iepirktais elektroenerģijas apjoms, kas iepirkts obligātā iepirkuma ietvaros, ir attēlots 6. attēlā.

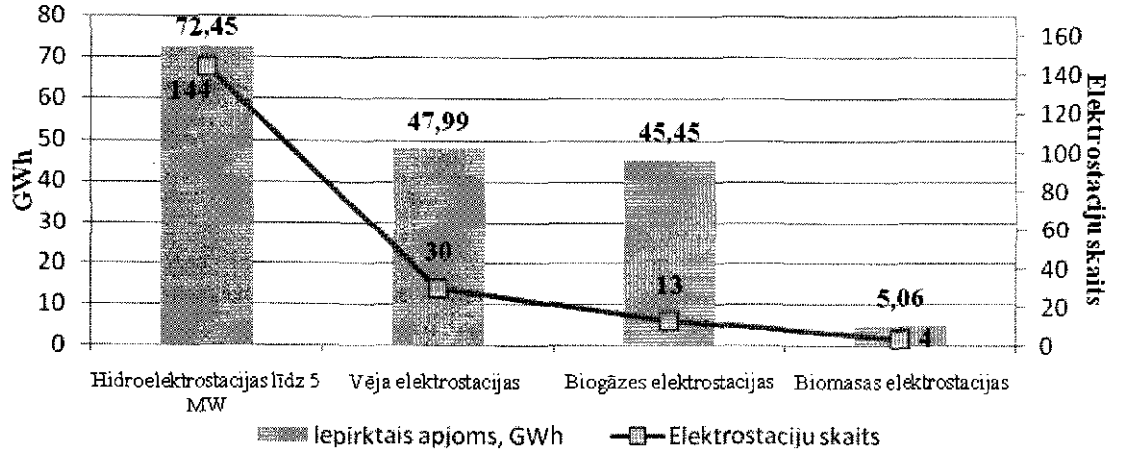

6.attēls. Publiskam tirgotājam 2010.gadā pārdotās elektroenerģijas apjoms, kas saražots no AER, GWh

Enerģētikas attīstības pamatnostādnēs 2007.-2013.gadam kā prioritārie attīstības virzieni Elektroenerģijas tirgus likumā noteiktā mērķa sasniegšanai 2010. gadā, analizējot AER veidus pēc to potenciāla un iespējamā devuma nākotnē, tika noteikts atbalsts cietās biomasas (galvenokārt, koksnes) un biogāzes efektīvai izmantošanai ne tikai siltumenerģijas, bet arī elektroenerģijas ražošanā, vēja enerģijas izmantošana ar uzstādīto jaudu līdz 135 MW un saprātīga mazo HES potenciāla apgūšana.

MK noteikumu Nr. 262 1. pielikuma tabulā ir noteikta Latvijas elektroenerģijas galalietotāju kopējā patēriņa daļa, kas obligāti nosedzama ar tādu elektroenerģiju, kura ražota, izmantojot atjaunojamos energoresursus (skat. 7. tab.).

Hidroenerģijas resursi galvenokārt tiek izmantoti lielajās AS „Latvenergo" hidroelektrostacijās. Lielāko daļu AS „Latvenergo" ražotās enerģijas iegūst trīs valstī lielākajās hidroelektrostacijās (HES). 2010. gadā tajās vidēji saražoja 53% no kopējā Latvijā saražotā elektroenerģijas apjoma. Ķeguma HES kopējā jauda ir 240,1 MW, Pļaviņu HES – 883,5 MW un Rīgas HES – 402 MW.

Ņemot vērā to, ka saražotās elektroenerģijas apjoms ir lielā mērā atkarīgs no ūdens caurteces Daugavā, AER daļa elektroenerģijas patēriņā gadu no gada var būtiski svārstīties. Elektroenerģija tiek ražota ne tikai 3 lielajās hidroelektrostacijās, bet arī lielā skaitā hidroelektrostacijās ar mazāku uzstādīto jaudu.

Analizējot statistikas datus un pastāvošos vides aizsardzības ierobežojumus, var secināt, ka Latvijā nebūs iespējams palielināt elektroenerģijas, kas ražota no AER, procentuālo īpatsvaru bruto nacionālajā elektroenerģijas patēriņā uz hidroenerģijas izmantošanas veicināšanas rēķina.

2010. gadā Latvijā ir iegūti sekojoši apjomi, ko ir iespējams izmantot biogāzes ražošanā:

- ilggadīgo zālāju siens zaļbarība, skābbarība – 2139,7 tūkst.t;
- kukurūza skābbarībai un zaļbarībai – 209,0 tūkst.t.

Savukārt, 2010. gadā kultūraugu (izņemot: lopbarība, sēklas materiāls, zudumi un krājumi) izlietojums, ko var pieņemt kā izlietojumu enerģijas ieguvei, bija sekojoši:

- graudaugiem – 7,7 tūkst.t;
- rapsim – 1,2 tūkst.t.

Latvijā pastāv augošs biogāzes ražošanas izejvielu potenciāls (skatīt 7.att.). Pēc 2010. gada datiem liellopu mēslus biogāzes ražošanā varēja izmantot 32,2 milj.m^3 apjomā, savukārt kautuvju atlikumi tika vērtēti 2,1 milj.m^3 apjomā. Biogāzes izmantošana enerģijas ražošanā kompleksi risina lauksaimniecības ražošanas, apstrādes un pārstrādes procesu radīto bioloģiski noārdāmo blakusproduktu un atvasināto produktu apsaimniekošanas jautājumus, mazinot augsnes, ūdeņu un gaisa piesārņojuma risku, kā arī iespējamo apdraudējumu cilvēku veselībai.

7.attēls. Latvijas biogāzes ražošanas izejvielu potenciāls pēc 2010.gada datiem (milj.m^3)[12]

Laika posmā no 2008. līdz 2010.gadam platības, kopražas kultūraugiem un iegūstamais kultūraugu apjoms, ko iespējams izmantot enerģijas ieguvē ir attēlots zemāk esošajā 5.tabulā.

5.tabula

Platības, kopražas kūltūraugiem, ko iespējams izmantot enerģijas ieguvē[13]

	2010		2009		2008	
	tūkst.ha	*tūkst.t*	*tūkst.ha*	*tūkst.t*	*tūkst.ha*	*tūkst.t*
Rudzi	32,2	69,4	59	162,2	59	194,9
Kvieši	303	973	285,7	1036,4	256,6	989,6
Tritikāle	11,4	25	13,8	33,3	13,1	35,2
Rapsis	109,5	56,7	93,3	204,7	82,6	198,5

Vēja enerģijas izmantošanas iespējas ar augstāko vēja plūsmu ir Latvijas rietumdaļā. Vienlaikus ir vērojama tendence pieaugošai investoru interesei apgūt šo atjaunojamo energoresursu veidu. Šobrīd Latvijas PSO ir iesniegts liels skaits iesniegumu par vēja elektrostaciju pieslēgšanas iespējām elektroenerģijas pārvades tīklam Kurzemē Baltijas jūras krastā, gan uz sauszemes, gan jūrā (līdz 2000 MW).

2010. gadā ir uzsākta Latvijas rietumu reģiona pārvades tīkla stiprināšanas (Kurzemes loks) projekta īstenošana.

1.etaps: **Rīgas 330kV loka izbūve** - paredzēts īstenot līdz 2012.gada beigām, ieviešot ekspluatācijā kabeli Rīgas TEC1-Imanta, kas palielinās Rīgas energoapgādes drošumu remonta režīmos. Projekta pamatojums saistīts arī ar nepieciešamību veikt Rīgas mezgla nostiprināšanu, lai nākošajā etapā nodrošinātu ciešu saiti Latvijas rietumu reģiona (Kurzemes) 330kV loka

[12] Zemkopības ministrija

[13] Centrālā statistikas pārvalde

EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

attīstībai. Turklāt palielināsies tranzīta plūsmu drošums Lietuvas rietumu reģiona virzienā, kas nozīmē, ka tiks samazināti pārvades tīkla ierobežojumi šajā posmā.

2. etaps: **330kV līnijas Grobiņa -Ventspils izbūve** - paredzēts īstenot līdz 2013. gada beigām.

3. etaps: **330kV līnijas Ventspils – Dundaga – Tume - Rīga izbūve** - paredzēts īstenot līdz 2018. gada beigām.

Minētais projekts nodrošinās tranzīta plūsmu palielinājumu, izbūvējot 700 MW līdzstrāvas savienojumu starp Zviedriju un Lietuvu. Kurzemes loka projekta realizācijas rezultātā paaugstināsies Kurzemes reģiona un pilsētas patērētāju elektroapgādes drošums, tiks nodrošināta infrastruktūra pieaugošajai slodzei Kurzemes reģionā, kā arī tiks nodrošināts jaunu elektroenerģijas lietotāju elektroietaišu pieslēgšanas potenciāls, kas dos iespēju pievienot jaunas vēja elektrostaciju jaudas sauszemē un jūrā, kas plānotas Kurzemes reģionā. Kurzemes loka jauno 330 kV elektrolīniju kopējais garums plānots ap 340 km, paredzamā jauda sastāda 800 MW.

No 2004. gada līdz 2006. gadam publiskam tirgotājam AS „Latvenergo" pārdotās elektroenerģijas vidējais apjoms, kas saražots vēja elektrostacijās ar uzstādīto jaudu virs 0,25 MW, bija 47 GWh gadā. Vēja stacijās saražotās un publiskajam tirgotājam pārdotās elektroenerģijas apjoms attēlots 8. attēlā.

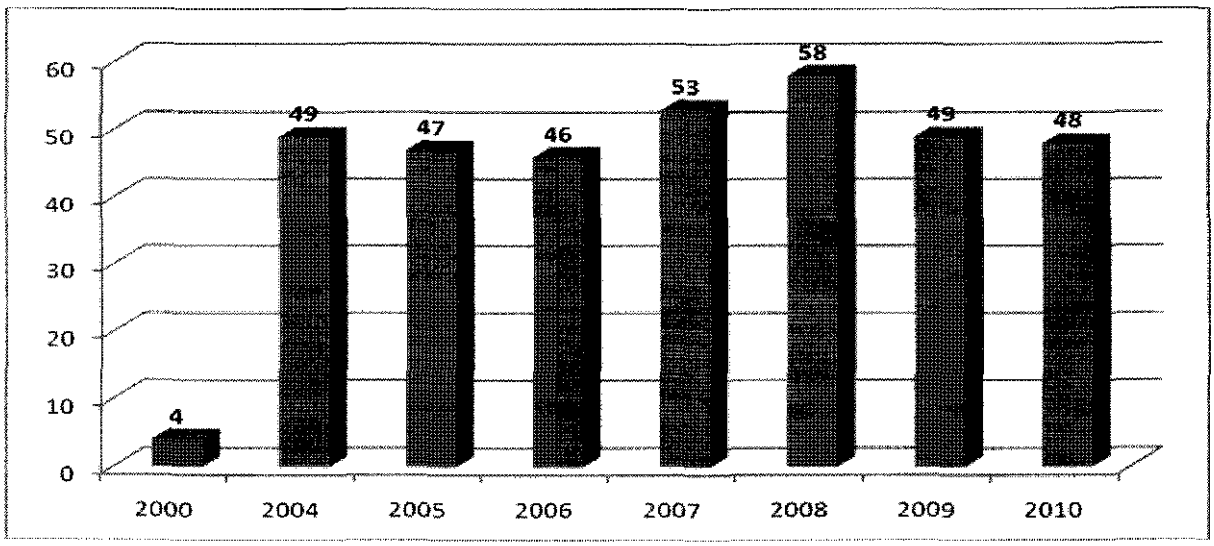

8. attēls. Vēja elektrostacijās saražotās elektroenerģijas piegāde sadalījumā pa gadiem, GWh

3. Atbalsta shēmas elektroenerģijas ražošanai, izmantojot atjaunojamos energoresursus

3.1.Obligātā elektroenerģijas iepirkuma īstenošana

Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likumu, kā arī MK noteikumiem Nr. 262 un MK noteikumiem Nr. 221 atbalsta pasākumus komersantiem, kas elektroenerģiju ražo no AER, īsteno obligātā iepirkuma ietvaros.

Obligātais iepirkums saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 262 un MK noteikumiem Nr. 221 atbilstoši noteikumos noteiktajai kārtībai, ievērojot nosacījumus, kas ietver atskaitīšanos par projekta īstenošanas gaitu, tiek īstenots uz līguma pamata, kuru savā starpā noslēdz publiskais tirgotājs un komersants vai tā pilnvarota persona, pamatojoties uz Ekonomiskas ministrijas pieņemto lēmumu par obligātā iepirkuma tiesību piešķiršanu.

Komersantam papildu ir pienākums katru gadu līdz 1. martam iesniegt Ekonomikas ministrijai elektrostacijas, kas elektroenerģijas ražošanai izmanto AER, gada pārskatu, norādot izmantoto energoresursu veidu, saražotās elektroenerģijas apjomu un elektroenerģijas ražošanai izmantoto tehnoloģiju, kā arī gada pārskatā ietverot datus, kuru atbilstību apliecina sistēmas operators, kura elektrotīkliem komersanta elektrostacija ir pieslēgta.

Salīdzinot MK noteikumus Nr. 262 un Nr. 221, jāatzīmē, ka būtiskākā atšķirība attiecībā uz elektroenerģijas, kas saražota no AER, obligāto iepirkumu ir regulējumā par obligāti iepērkamo elektroenerģijas apjomu. MK noteikumi Nr. 262 dažādiem AER veidiem noteica ikgadēju obligātā iepirkuma atbalsta apjomu laika periodā no 2010. gadam un turpmākajiem 10 gadiem, izsakot šo apjomu kā procentuālu īpatsvaru kopējā elektroenerģijas galalietotāju patēriņā Latvijā.

Savukārt MK noteikumi Nr. 221 neparedz nekādus kvantitatīvos ierobežojumus no koģenerācijas procesā, kurā izmanto arī atjaunojamos energoresursus, saražotas elektroenerģijas iepirkšanai obligātā iepirkuma ietvaros, ņemot vērā MK noteikumos Nr. 221 ietvertos kritērijus.

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 262 obligātā iepirkuma tiesību piešķiršana biomasas, biogāzes, saules un vēja elektrostacijām notiek konkursa kārtībā, izvērtējot iesniegto iesniegumu atbilstību administratīvajiem un kvalitatīvajiem vērtēšanas kritērijiem. Šāda iesniegumu vērtēšanas kārtība sniedz iespēju kvalitatīvi izvērtēt iesniegumus, ņemot vērā gan uzstādāmās elektroenerģijas ražošanas jaudas, elektrostacijas darba režīmus, elektrostacijā saražotās siltumenerģijas izmantošanas iespējas, kā arī izejvielas energoresursu ieguvei. Ar MK noteikumiem Nr. 262 padarītas caurspīdīgākas administratīvās procedūras, kā arī noteikta komersantiem pārredzama lēmumu pieņemšanas procedūra.

EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

Konkursu priekšmets ir elektroenerģijas apjoms, par kura pārdošanas tiesībām obligātā iepirkuma ietvaros notiek konkurss. MK noteikumi Nr. 262 paredz, ka konkurss rīkojams katru gadu no 1. līdz 31. oktobrim.

No 2011. gada 26. maija līdz 2013. gada 1. janvārim Ekonomikas ministrija neorganizē konkursus par tiesību iegūšanu pārdot biomasas, biogāzes, saules vai vēja elektrostacijās saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, un ražotājs nevar kvalificēties tiesību iegūšanai pārdot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros un tiesību iegūšanai saņemt garantētu maksu par uzstādīto elektrisko jaudu.

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 262 elektroenerģijas, kas saražota biomasas, biogāzes, saules vai vēja elektrostacijās, kā arī hidroelektrostacijās, kuru uzstādītā elektriskā jauda ir mazāka par 5 MW obligātā iepirkuma cenu noteikšanai tiek piemērotas cenu formulas (skat. 6. tab.).

6.tabula

MK noteikumos Nr. 262 noteiktās cenu aprēķināšanas formulas

Elektrostacijas veids	**Uzstādītā elektriskā jauda**	**Tarifs***
Vēja elektrostacijas	≤ 0,25 MW	Pirmos 10 gadus no ekspluatācijas uzsākšanas $C = 147 \times e \times k$;
		Nākamos 10 gadus no ekspluatācijas uzsākšanas $C = 147 \times e \times k \times 0{,}6$;
	> 0,25	Pirmos 10 gadus no ekspluatācijas uzsākšanas $C = 120 \times e \times k$;
		Nākamos 10 gadus no ekspluatācijas uzsākšanas $C = 120 \times e \times k \times 0{,}6$;
Biomasas elektrostacijas	≤ 4 MW	Pirmos 10 gadus no ekspluatācijas uzsākšanas $C = \frac{T_g \times k}{9{,}3} \times 4{,}5$;
		Nākamos 10 gadus no ekspluatācijas uzsākšanas

EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

		$C = \frac{T_g \times k}{9,3} \times 3,4;$
	>4 MW	Pirmos 10 gadus no ekspluatācijas uzsākšanas $C = \frac{T_g \times k}{9,3} \times 3,6;$
		Nākamos 10 gadus no ekspluatācijas uzsākšanas $C = \frac{T_g \times k}{9,3} \times 3;$
Biogāzes elektrostacijas	≥2 MW	Pirmos 10 gadus no ekspluatācijas uzsākšanas $C = \frac{T_g \times k}{9,3} \times 4,5;$
		Nākamos 10 gadus no ekspluatācijas uzsākšanas $C = \frac{T_g \times k}{9,3} \times 3,4;$
	< 2 MW	Pirmos 10 gadus no ekspluatācijas uzsākšanas $C = 188 \times e \times k;$
		Nākamos 10 gadus no ekspluatācijas uzsākšanas $C = 188 \times e \times k \times 0,8$
Hidroelektrostacijas	≤ 5 MW	Pirmos 10 gadus no ekspluatācijas uzsākšanas $C = 188 \times e \times k \times 0,8$
		Nākamos 10 gadus no ekspluatācijas uzsākšanas $C = 159 \times e \times k$
Saules elektrostacijas	bez ierobežojuma	20 gadus no elektrostacijas ekspluatācijas uzsākšanas dienas $C = 427 \times e$

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 221 obligātā iepirkuma cenu noteikšanai tiek piemērotas cenu formulas tādai elektroenerģijai, kas saražota koģenerācijas stacijās, izmantojot AER:

EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

1) obligātā iepirkuma cenas noteikšanas formula AER izmantojošām koģenerācijas elektrostacijām, kuru uzstādītā elektriskā jauda nepārsniedz 4 MW:

$$C = \frac{T_g \times k}{9{,}3} \times 4{,}5;$$

2) obligātā iepirkuma cenas noteikšanas formula AER izmantojošām koģenerācijas elektrostacijām, kuru uzstādītā elektriskā jauda ir lielāka par 4 MW, ietver koģenerācijas elektroenerģijas iepirkuma cenas: enerģijas komponenti, kuru tirgotājs maksā par MK noteikumu Nr. 221 29. punktā noteikto koģenerācijas elektroenerģijas apjomu un jaudas komponenti, ko tirgotājs maksā par koģenerācijas stacijā uzstādīto elektrisko jaudu (Ls/MW gadā). Tirgotājs maksā jaudas komponenti par stacijā uzstādīto elektrisko jaudu reizi mēnesī, sadalot gada maksājumu 12 daļās.

*Formulās lietotie apzīmējumi:

C – cena bez pievienotās vērtības nodokļa, par kādu publiskais tirgotājs iepērk no elektrostacijas elektroenerģiju, kas saražota no AER (Ls/MWh);

e – Latvijas Bankas noteiktais lata kurss pret Eiropas Savienības vienoto valūtu dienā, kad izrakstīts rēķins par elektroenerģiju;

k – cenas diferencēšanas koeficients, kas noteikts MK noteikumos Nr. 262 9.pielikumā;

T_g – regulatora apstiprinātais dabasgāzes tirdzniecības gala tarifs bez pievienotās vērtības nodokļa, kas noteikts dabasgāzes patēriņam no 126 tūkst.nm^3 līdz 1260 tūkst.nm^3 gadā (Ls/tūkst.nm^3), ar faktisko siltumspēju.

MK noteikumos Nr. 262 paredzētais obligātā iepirkuma atbalsta apmērs visiem AER veidiem ir norādīts 9. attēlā.

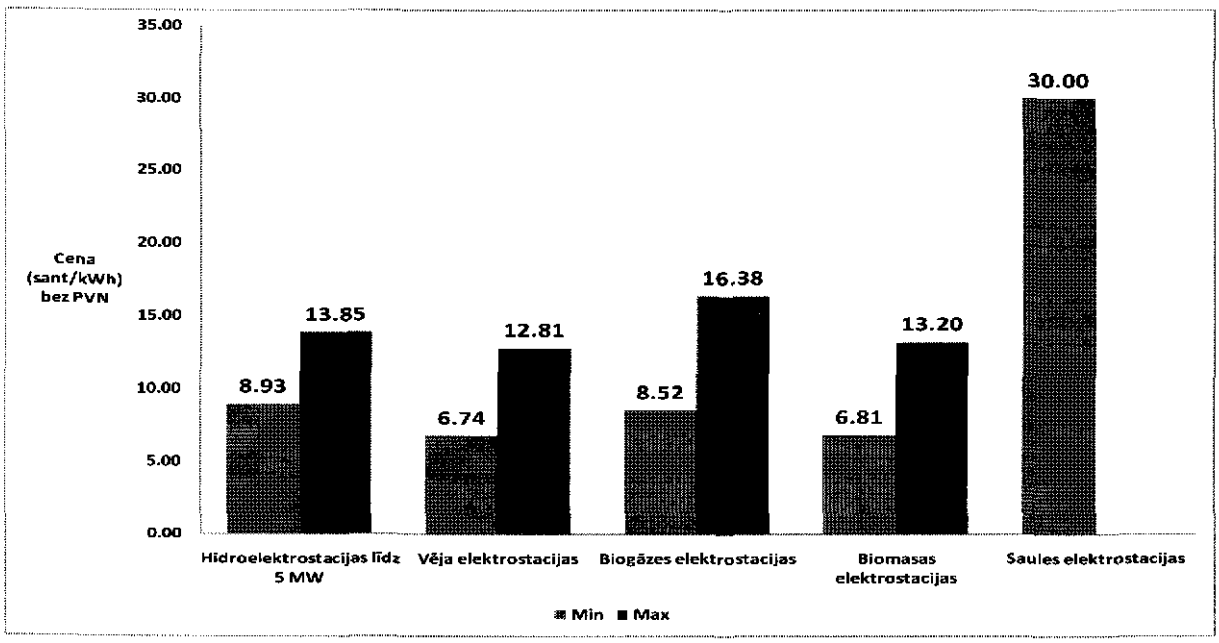

9. attēls. Obligātā iepirkuma cenas 2011. gada augustā saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 262 un MK noteikumiem Nr.221, sant./kWh[14]

[14] Ekonomikas ministrija
EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

Latvijas elektroenerģijas galalietotāju kopējā patēriņa daļa, kas obligāti nosedzama ar elektroenerģiju, kas saražota, izmantojot AER, laikposmam līdz 2010. gada 31. decembrim un turpmākajiem gadiem sadalījumā pa gadiem un atjaunojamo energoresursu veidiem ir noteikta MK noteikumu Nr. 262 1. pielikumā (skat. 7. tab.).

7.tabula

MK noteikumu Nr. 262 1. Pielikuma tabula[15]

Atjaunojamo energoresursu un elektrostacijas veids	2010. un turpmākajos 10 gados
Hidroelektrostacijas ar jaudu, lielāku par 5 MW	34,31 %
Hidroelektrostacijas ar jaudu 5 MW un mazāku	1,98 %
Vēja elektrostacijas ar jaudu 0,25 MW un mazāku	0,27 %
Vēja elektrostacijas ar jaudu lielāku par 0,25 MW	5,10 %
Biogāzes elektrostacijas	7,93 %
Biomasas elektrostacijas un elektrostacijas, kurās biomasu izmanto kopā ar fosilo kurināmo	4,97 %
Saules elektrostacijas	0,01 %
Kopā:	54,57%

Ņemot vērā komersantu aktivitāti iesniegumu iesniegšanā, lai saņemtu tiesības pārdot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, ņemot vērā, ka šī brīža ekonomiskās krīzes ietekmē nav nodrošinājuma tam, ka viss šādai elektroenerģijai izdotais apjoms tiks aizpildīts un elektroenerģijas ražošanu un pārdošanu AS „Latvenergo" komersanti uzsāks noteiktajā periodā, nākamos gados nepieciešams attīstīt papildu atbalsta mehānismus enerģijas ražošanai no AER.

3.2. Investīciju atbalsts

2009. gada 17. februārī Ministru kabinetā tika pieņemti noteikumi Nr.165 Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.5.2.2. aktivitāti "Atjaunojamo energoresursu izmantojošu koģenerācijas elektrostaciju attīstība" (turpmāk – 3.5.2.2. aktivitāte).

[15] Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumu Nr.262 "Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamos energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību", publicēts Latvijas Vēstnesī 2010.gada 31.martā, http://latvijasvestnesis.lv/index.php?menu=doc&id=207458&laidiens_id=8569
EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

Aktivitātes mērķis ir būtiski paaugstināt elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanas apjomus no AER, tādējādi mazinot Latvijas atkarību no primāro enerģijas resursu importa. Aktivitātes ietvaros tiek sniegts atbalsts jaunu AER izmantojošu koģenerācijas elektrostaciju būvniecībai, kā arī esošu katlumāju pārbūvei par AER izmantojošām koģenerācijas elektrostacijām.

Uz 2011. gada 1. jūliju 3.5.2.2. aktivitātes ietvaros noslēgti līgumi 10 projektiem par Kohēzijas fonda finansējumu 21 365 499,55 Ls apmērā.

Atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 31. augusta noteikumiem Nr. 824 „Noteikumi par darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.5.2.1. aktivitātes „Pasākumi centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai" (turpmāk – 3.2.2.1. aktivitāte) projektu iesniegumu atlases otro un turpmākajām kārtām", Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra 2010. gada 25. oktobrī izsludināja atklātu konkursu projektu iesniegumu pieņemšanai Kohēzijas fonda 3.5.2.1. aktivitātes ietvaros. Aktivitātes mērķis - būtiski paaugstināt siltumenerģijas ražošanas efektivitāti, samazināt siltumenerģijas zudumus pārvades un sadales sistēmās un sekmēt fosilā kurināmā veidu aizvietošanu ar atjaunojamiem vai citu veidu kurināmiem.

Uz 2011. gada 1. jūliju 3.5.2.1. aktivitātes ietvaros noslēgti līgumi par 29 projektu īstenošanu par Kohēzijas fonda finansējumu 19 247 670,18 Ls apmērā un apstiprināti 4 projektu iesniegumi par Kohēzijas fonda finansējumu 6 753 677,40 Ls apmērā. Kopējais pieejamais publiskais finansējums 3.5.2.1. aktivitātei noteikts 42 322 856,88 Ls apmērā.

Kopā pasākuma 3.5.2. „Enerģētika" ietvaros līdz 2011. gada 30. jūnijam ir noslēgti 39 līgumi par projektu īstenošanu 40 613 169,73 Ls apmērā.

Pārskata periodā ar darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma grozījumiem tika izveidota 3.5.2.1.2. apakšaktivitāte „Pasākumi uzņēmumu siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai", kuras ietvaros tiks atbalstītas komercsabiedrības, kas ražo siltumenerģiju nolūkā patērēt to savām paša vai lokālās siltumapgādes vajadzībām. Līdz šim ES fondu atbalsts šādiem mērķiem netika sniegts, tai pat laikā industriālo uzņēmumu vidū ir liels energoefektivitātes paaugstināšanas potenciāls. Finansējums tiks piešķirts siltumenerģijas ražošanas iekārtām ar uzstādīto jaudu, kas ir lielāka par 3 MW. Projektu īstenošanas rezultātā, modernizējot vai mainot ražošanu un produktus, tiks paaugstināta autonomo ražotāju konkurētspēja un industriālā kapacitāte. Atbalsts apakšaktivitātei paredzēts 13 007 743,08 Ls apmērā.

2010. gada 12. maijā Ministru kabinetā tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 441 „Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa „Tehnoloģiju pāreja no fosilajiem uz atjaunojamiem energoresursiem" nolikums", kas stājās spēkā 2010. gada 28. maijā. Konkursa

ietvaros tika iesniegti 80 projektu iesniegumi, no tiem finansējuma saņemšanai apstiprināti 47 projektu iesniegumi.

Konkursa ietveros atbalsts sniegts šādu atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas iekārtu ieviešanai:

1) 8 mazajām hidroelektrostacijām ar kopējo jaudu 1,45 MW;
2) 10 mazajām vēja elektrostacijām ar kopējo jaudu 12,35 MW;
3) 9 saules PV (fotovoltāžas) iekārtām ar kopējo jaudu 0,66 MW.

Visu augstāk minēto projektu prognozētais emisiju ietaupījums ir 13 829 t CO2 ekv/gadā.

Apstiprināto projektu procentuālais sadalījums pa tehnoloģiju jomām aplūkojams 10. attēlā.

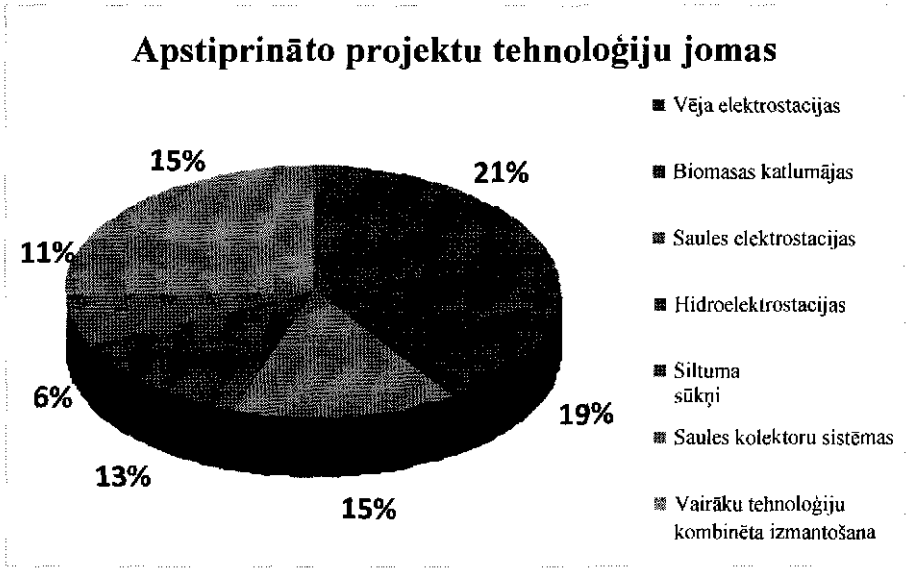

10.attēls. Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa „Tehnoloģiju pāreja no fosilajiem uz atjaunojamiem energoresursiem" apstiprināto projektu tehnoloģiju jomas[16]

Attiecībā uz Lauku attīstības programmas 2007.-2013. gadam (turpmāk – LAP) apakšpasākumā „Enerģijas ražošana no lauksaimnieciskas un mežsaimnieciskas izcelsmes biomasas" uz 2011. gada 20. jūliju Lauku atbalsta dienests ir apstiprinājis 41 projektu par kopējo attiecināmo summu 96,5 miljoni latu, no kā publiskais finansējums ir 38,4 miljoni latu, kā arī izmaksas veiktas par 13 projektiem – 7,7 miljoni latu.

Ministru kabineta noteikumi Nr. 268 „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai (ietverot ar lauksaimniecību nesaistītu darbību dažādošanu)" apakšpasākumam „Enerģijas ražošana no lauksaimnieciskas un mežsaimnieciskas izcelsmes biomasas"" tika pieņemti 2010. gada 16. martā. Apakšpasākuma mērķis ir atbalstīt komersantus, kas nodrošina enerģijas

[16] Informatīvais ziņojums „Par Atjaunojamo energoresursu izmantošanas pamatnostādņu 2006. – 2013.gadam izpildi" (TA-1225, prot.Nr.34, 26.§).
EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

ražošanu no lauksaimnieciskas vai mežsaimnieciskas izcelsmes biomasas, paredzot pārdot biogāzes koģenerācijā saražoto elektroenerģiju. Ar biogāzi saprot anaerobās fermentācijas procesā iegūtu gāzi.

Kopējo attiecināmo izmaksu summa tika noteikta, pieņemot, ka investīcijas uz vienu kilovatu elektrības nepārsniedz 3 000 latu (4 268 EUR) par jaudu līdz 500 kilovatiem, un 2 500 latu (3 557 EUR) par jaudu, kas pārsniedz 500 kilovatu.

LAP pasākuma „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem" aktivitātē „Atjaunojamo energoresursu energoapgādes sistēmas būvniecība vai rekonstrukcija" 2009.-2010. gadā apstiprināti 14 projekti ar kopējām attiecināmām izmaksām – 889 990,95 Ls, no tām publiskais finansējums – 777 234,27 Ls. Ņemot vērā, ka LAP pasākums „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem" ietver sevī četras realizējamās aktivitātes (1. pašvaldību ceļu būvniecība vai rekonstrukcija, neietverot uzturēšanu; 2. vietējas nozīmes saietu namu, brīvā laika pavadīšanas, sporta un kultūras objektu būvniecība vai rekonstrukcija; 3. publiski pieejamas teritorijas labiekārtošana, kas tiek veikta, lai nodrošinātu rekreācijas pamatpakalpojumus pašvaldību teritorijās; 4. atjaunojamo energoresursu energoapgādes sistēmas būvniecība vai rekonstrukcija), informācija par projektu realizāciju ceturtajā aktivitātē var būt neprecīza, jo projektā iespējams kombinēt vairākas aktivitātes. Uz 2011. gada 20. jūliju pēc Lauku atbalsta dienesta informācijas šajā aktivitātē ir apstiprināti 27 projekti par kopējām attiecināmām izmaksām 1,8 miljoni latu, no kā publiskais finansējums - 1,5 miljoni latu.

Papildus LAP pasākumā „Lauku saimniecību modernizācija" paredzēts atbalsts lauksaimniecības uzņēmumu modernizēšanai, lai uzlabotu to ekonomiskās darbības rādītājus un konkurētspēju. Atbalsts tiek piešķirts investīcijām jaunu iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, enerģētikas iekārtu un tehnikas, arī apkures un vēdināšanas tehnikas un iekārtu, ūdensapgādes un kanalizācijas, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu un tehnikas, kas paredzētas lauksaimniecības produktu ražošanai un iepakošanai, kā arī lauksaimniecības produktu ražošanas būvju būvniecībai un nepieciešamo būvmateriālu iegādei, tajā skaitā iespējamas investīcijas atjaunojamās enerģijas ražošanai tikai savas saimniecības patēriņam.

2011. gada 21. janvārī stājās spēkā Ministru kabineta 2011. gada 4. janvāra noteikumi Nr. 11 „Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa „Atjaunojamo energoresursu izmantošana mājsaimniecību sektorā" nolikums", kas nosaka Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa „Atjaunojamo energoresursu izmantošana mājsaimniecību sektorā" nolikumu, tai skaitā vērtēšanas kritērijus, projektu pieteikšanas, izskatīšanas, apstiprināšanas un finansējuma piešķiršanas kārtību, kā arī projektu īstenošanas, pārskatu iesniegšanas un pārbaudes kārtību. Konkursa mērķis ir oglekļa dioksīda emisiju samazināšana mājsaimniecību

EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

sektorā, atbalstot mikroģenerācijas siltumenerģijas vai elektroenerģijas ražošanas tehnoloģisko iekārtu iegādi un uzstādīšanu dzīvojamai mājai, lai nodrošinātu siltumenerģijas vai elektroenerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem un siltuma vai elektroenerģijas piegādi tikai mājsaimniecības vajadzībām.

2011. gada 21. janvārī stājās spēkā Ministru kabineta 2011. gada 4. janvāra noteikumi Nr.12 „Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa „Atjaunojamo energoresursu izmantošana siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai" nolikums", kas nosaka Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa „Atjaunojamo energoresursu izmantošana siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana" nolikumu, tai skaitā vērtēšanas kritērijus, projektu pieteikšanas, izskatīšanas, apstiprināšanas un finansējuma piešķiršanas kārtību, kā arī projektu īstenošanas, pārskatu iesniegšanas un pārbaudes kārtību. Konkursa mērķis ir oglekļa dioksīda emisiju samazināšana, ieviešot tehnoloģijas, kurās izmanto atjaunojamos energoresursus siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanai, kā arī nodrošinot pāreju no tehnoloģijām, kurās izmanto fosilos energoresursus, uz tehnoloģijām, kurās izmanto atjaunojamos energoresursus.

Secinājumi

Lai gan Latvijā ir izveidota normatīvo aktu bāze, kas radījusi priekšnoteikumus AER izmantošanai gan elektroenerģijas ražošanā, gan arī siltumapgādē, ir nepieciešams attīstīt un regulāri izvērtēt nacionālo atjaunojamās enerģijas politiku un tajā ietverto atbalsta mehānismu efektivitāti.

Latvijas ekonomiskās attīstības iespējas un konkurētspēju nosaka arī enerģijas apgādes sistēmas stāvoklis, tās darbības efektivitāte un apgādes drošums. Iepriekš sniegtajos regulārajos ziņojumos par Direktīvas 2001/77/EK izpildes gaitu tika prognozēts, ka Latvijas bruto nacionālā elektroenerģijas patēriņa pieaugums ietekmēs 2010. gada mērķa sasniegšanas iespējas.

2010. gadā Latvijas bruto nacionālais elektroenerģijas patēriņš bija 7500 GWh, kas, salīdzinot ar 2008.gadu, ir samazinājies par 294 GWh. Elektroenerģijas, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem, apjoms Latvijā 2010.gadā bija 3635 GWh, kas savukārt ir pieaudzis no 3212 GWh 2008.gadā.

Elektroenerģijas, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem, procentuālais īpatsvars bruto nacionālajā elektroenerģijas patēriņā 2008. gadā bija 41,2%, 2009. gadā – 49,2%, 2010. gadā – 48,5%, par 0,8% atpaliekot no Direktīvā 2001/77/EK noteiktā.

Ekonomiskā krīze ir ietekmējusi Latvijas tautsaimniecību kopumā, tai skaitā enerģētikas nozari. Līdz ar to būtiski mainās energoresursu patēriņa prognozes, kas būs jāņem vērā, izstrādājot jaunus plānošanas dokumentus un veicot vidējā termiņa politikas plānošanas dokumentu izvērtējumu un precizēšanu atbilstoši jaunākajām ekonomikas attīstības prognozēm.

Atjaunojamās enerģijas politika, ko nosaka Latvijas vidējā termiņa plānošanas dokumenti, nozares likumi un Ministru kabineta noteikumi par atbalstu enerģijas ražošanai no atjaunojamiem energoresursiem un koģenerācijai, ņemot vērā ekonomiskās attīstības tendences, ik gadus mainoties Latvijas bruto nacionālajam elektroenerģijas patēriņam, nav bijuši pietiekami elastīgi, lai nodrošinātu 2010. gadam izvirzīto mērķu sasniegšanu.

Tomēr, ņemot vērā to, ka Latvijas indikatīvais mērķis, saskaņā ar kuru līdz 2010. gadam elektroenerģijas, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem, procentuālajam īpatsvaram kopējā elektroenerģijas patēriņā jāsasniedz 49,3 %, ir viens no augstākajiem sasniedzamajiem mērķiem Eiropas Savienības dalībvalstu vidū, kā arī to, ka Latvijas iestādes ir darījušas visu iespējamo, lai arī ekonomiskās krīzes ietekmē turpinātu AER izmantošanas enerģijas ražošanā veicināšanu, var secināt, ka Latvija ir apzinīgi pildījusi savu kā dalībvalsts pienākumu.

Pielikums

1.tabula. Publiskam tirgotājam 2009. un 2010. gadā pārdotās elektroenerģijas apjoms, kas saražots vēja elektrostacijās ar uzstādīto jaudu līdz 0.25 MW[17]

Gads		Stacijas uzstādītā jauda, MW	Obligātā iepirkuma ietvaros iepirktās elektroenerģijas apjoms, kWh	Obligātā iepirkuma apjomam noteiktais gada limits, kWh	Tirgus ietvaros iepirktās elektroenerģijas apjoms, kWh	Kopā iepirktās elektroenerģijas apjoms, kWh
2009.	**Kopā**	**0,750**	**121 604**	**1 500 000**	**25 263**	**146 867**
2010.	**Kopā**	**2,706**	**863 544**	**8 450 000**	**392 203**	**1 255 747**

2.tabula. Publiskam tirgotājam 2009. un 2010. gadā pārdotās elektroenerģijas apjoms, kas saražots vēja elektrostacijās ar uzstādīto jaudu virs 0.25 MW[18]

Gads		Stacijas uzstādītā jauda, MW	Obligātā iepirkuma ietvaros iepirktās elektroenerģijas apjoms, kWh	Obligātā iepirkuma apjomam noteiktais gada limits, kWh	Tirgus ietvaros iepirktās elektroenerģijas apjoms, kWh	Kopā iepirktās elektroenerģijas apjoms, kWh
2009.	**Kopā**	**27,650**	**47 436 833**		**1 600 612**	**49 037 445**
2010.	**Kopā**	**28,200**	**47 131 156**	**8 900 000**	**0**	**47 131 156**

3.tabula. Publiskam tirgotājam AS „Latvenergo" 2009. un 2010. gadā pārdotās elektroenerģijas apjoms, kas saražots hidroelektrostacijās ar uzstādīto jaudu līdz 5 MW[19]

Gads		Stacijas uzstādītā jauda, MW	Obligātā iepirkuma ietvaros iepirktās elektroenerģijas apjoms, kWh	Obligātā iepirkuma apjomam noteiktais gada limits, kWh	Tirgus ietvaros iepirktās elektroenerģijas apjoms, kWh	Kopā iepirktās elektroenerģijas apjoms, kWh
2009.	**Kopā**	**26,1402**	**63 541 113**	**96 477 570**	**1 096 058**	**64 637 171**
2010.	**Kopā**	**26,1357**	**72 450 971**	**100 963 558**	**979 751**	**73 430 722**

[17] Ekonomikas ministrija
[18] Ekonomikas ministrija
[19] Ekonomikas ministrija
EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

4.tabula. Publiskam tirgotājam AS „Latvenergo" 2010. gadā pārdotās elektroenerģijas apjoms, kas saražots hidroelektrostacijās ar uzstādīto jaudu virs 5 MW[20]

Gads		Stacijas uzstādītā jauda, MW	Kopā saražotās elektroenerģijas apjoms, MWh	Obligātā iepirkuma apjomam noteiktais gada limits, kWh	Tirgus ietvaros iepirktās elektroenerģijas apjoms, kWh	Kopā iepirktās elektroenerģijas apjoms, kWh
2010.	**Kopā**	**1525,600**	**3 445 606**		**3 424 186**	**3 424 186**

5.tabula. Publiskam tirgotājam AS „Latvenergo" 2009. un 2010. gadā pārdotās elektroenerģijas apjoms, kas saražots biogāzes elektrostacijās[21]

Gads		Stacijas uzstādītā jauda, MW	Obligātā iepirkuma ietvaros iepirktās elektroenerģijas apjoms, kWh	Obligātā iepirkuma apjomam noteiktais gada limits, kWh	Tirgus ietvaros iepirktās elektroenerģijas apjoms, kWh	Kopā iepirktās elektroenerģijas apjoms, kWh
2009.	**Kopā**	**9,096**	**33 859 512**	**40 815 000**	**489 672**	**34 349 184**
2010.	**Kopā**	**14,791**	**45 459 237**	**93 343 000**	**108 347**	**45 567 584**

6.tabula. Publiskam tirgotājam AS „Latvenergo" 2009. un 2010. gadā pārdotās elektroenerģijas apjoms, kas saražots biomasas elektrostacijās un elektrostacijās, kurās biomasu izmanto kopā ar fosilo kurināmo[22]

Gads		Stacijas uzstādītā jauda, MW	Obligātā iepirkuma ietvaros iepirktās elektroenerģijas apjoms, kWh	Obligātā iepirkuma apjomam noteiktais gada limits, kWh	Tirgus ietvaros iepirktās elektroenerģijas apjoms, kWh	Kopā iepirktās elektroenerģijas apjoms, kWh
2009.	**Kopā**	**2,200**	**3 030 118**	**2 600 000**	**0**	**3 030 118**
2010.	**Kopā**	**2,449**	**5 069 833**	**4 673 000**	**0**	**5 069 833**

[20] Ekonomikas ministrija
[21] Ekonomikas ministrija
[22] Ekonomikas ministrija
EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"

Abreviatūru saraksts un skaidrojumi

AER - atjaunojamie energoresursi
AS - akciju sabiedrība
ES - Eiropas Savienība
EUR - Eiro (Eiropas Savienības vienotā valūta)
HES - hidroelektrostacija
IKP - iekšzemes kopprodukts
LAP - Lauku attīstības programma
Ls - Latvijas valsts lats
MK - Ministru kabinets
NVS - Neatkarīgo Valstu Sadraudzība
PSO - pārvades sistēmas operators
SEG - siltumnīcefekta gāzes
TEC - termoelektrocentrāle

Mērvienības

t – tonna (10^3 kg)
m^3 – kubikmetrs
ha – hektārs
milj. – miljons
km – kilometrs
kV– kilovats
MW - megavats
kWh – kilovatstunda
MWh – megavatstunda
GWh – gigavatstunda
TWh – teravatstunda
PJ – petadžouls

Iesniedzējs:

ekonomikas ministrs D.Pavļuts

Vīza:

valsts sekretārs J. Pūce

15.12.2011.10:01
6462
K.Pigēns
67013133, Karlis.Pigens@em.gov.lv
B.Neimane
67013214, Baiba.Neimane@em.gov.lv

EMZino_151211_77_EK; Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Regulārais ziņojums par indikatīvā mērķa sasniegšanas gaitu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra Direktīvas Nr.2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus, 3. panta 3. punktam"